

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

MINISTEREN

J.nr. 05-0800-00054
Init.: SMA
Dato: 8. april 2005

Hermed i 5 eksemplarer ministeren for familie- og forbrugeranliggenders besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 11. marts 2005 fra Folketingets Retsudvalg til L 28 (Forslag til lov om ændring af lov om forældremyndighed og samvær, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Udmøntning af kommunalreformen på det familieretlige område)).

Spørgsmål nr. 1:

”Ministeren bedes redegøre for udviklingen de seneste år i retning af større anvendelse af konfliktmægling, konfliktråd m.v. på det familieretlige område. Ministeren bedes herunder i oversigtsform redegøre for de enkelte ordninger m.v., som er etableret.”

Svar:

På det familieretlige område har mægling vundet indpas gennem årene som et af de redskaber til konfliktløsning, som tilbydes parterne i familieretlige sager. Statsamterne tilbyder således i dag konfliktmægling og børnesagkyndig rådgivning.

Ifølge oplysninger fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet gennemførte statsamterne i 2004 i alt 569 konfliktmæglinger. I årene 2002 og 2003 blev der gennemført henholdsvis 389 og 538 konfliktmæglinger.

Tal fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, offentliggjort i Civilretsdirektoratets statistikrapporter om samvær og børnesagkyndig rådgivning m.v., viser, at der i årene 2001-2003 blev gennemført henholdsvis 4.154, 3.775 og 3.959 børnesagkyndige rådgivninger i statsamterne.

På det familieretlige område eksisterer udover statsamternes tilbud også andre konfliktløsningsordninger, herunder retsmægling i civile sager ved domstolene i forbindelse med en forsøgsordning og advokatmediation.

Af det vedlagte bilag fremgår en kort gennemgang i oversigtsform af de etablerede tilbud i statsamterne. Endvidere er advokatmediation kort beskrevet.

For så vidt angår forsøgsordningen med retsmægling i civile sager henvises til justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 46 af 11. marts 2005 fra Retsudvalget, der også indeholder en beskrivelse af anvendelsen af konfliktråd. Retsmægling og konfliktråd hører under justitsministerens ressortområde.

Af kommende tiltag kan jeg derudover pege på, at regeringen i forbindelse med Finansloven for 2005 har besluttet i perioden 2005-2008 at bevilge midler til iværksættelse af par-rådgivning i familieretlige sager.

Lars Barfoed

/Anette Hummelshøj

MINISTEREN

J.nr. 05-0800-00054
Init.: SMA
Dato: 8. april 2005

Bilag 1 – Vedr. spørgsmål nr. 1 af 11. marts 2005 fra Folketingets Retsudvalg til L 28 (Forslag til lov om ændring af lov om forældremyndighed og samvær, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Udmøntning af kommunalreformen på det familieretlige område)).

Konfliktløsningsordninger:

1. Statsamternes konfliktmægling

Statsamternes konfliktmægling er et tilbud til forældre, som ikke lever sammen, og som er uenige om samvær, forældremyndighed eller andre spørgsmål vedrørende deres fælles børn. Tilbuddet er navnlig møntet på forældre, der har et ønske om selv at blive i stand til at indgå aftaler om børnene. Grundidéen bag konfliktmæglingen er at give konflikten tilbage til forældrene ud fra en betragtning om, at de involverede parter er de eneste, der kender konflikten til bunds, og at det er forældrene, der – sammen med barnet – fremover skal leve med de aftaler, der indgås. Gennem konfliktmæglingen søges det at ansvarliggøre forældrene i forhold til barnets situation.

Konfliktmægling er en *metode*, hvor neutrale tredjeparter (2 mæglere) hjælper parterne til selv at finde en tilfredsstillende løsning på deres konflikt. Mæglerne leder mæglingen og er forhandlingsformidlere, men tager ikke stilling til sagens indhold og kommer ikke med forslag til løsning.

Siden sommeren 2001 har samtlige statsamter kunnet tilbyde konfliktmægling i samværs- og forældremyndighedssager. Der er aktuelt uddannet ca. 100 konfliktmæglere, og det bliver løbende vurderet, om der er behov for at uddanne flere mæglere.

Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) afgav i september 2004 en evalueringsrapport af statsamternes konfliktmæglingstilbud, der viser, at tilbuddet opleves som en succes både blandt borgere og konfliktmæglere. Rapporten viser bl.a., at 84% af forældrene helt eller delvist fandt en løsning på deres uenighed under konfliktmæglingen, og at 71% af forældrene vurderede, at konfliktmæglingen – alt i alt – var vellykket. Et halvt år efter konfliktmæglingen overholdt lidt mere end halvdelen af forældrene den aftale, de havde indgået under mæglingen, og to tredjedele af forældrene havde fortsat en eller anden form for aftale.

2. Statsamternes børnesagkyndige rådgivning

Den børnesagkyndige rådgivning i statsamterne er et andet redskab til konfliktløsning, som tilbydes i sager om forældremyndighed og samvær. Formålet med den børnesagkyndige rådgivning er at hjælpe parterne til at løse deres konflikter om forældremyndighed og samvær under hensyn til, hvad der er bedst for barnet. Rådgiverne er psykologer, psykiatere eller socialrådgivere med særlig erfaring i familieforhold. Rådgivning skal dels give forældrene en dybere indsigt i deres egen og den anden forælders situation, dels styrke dem i at bruge deres egne ressourcer til at blive bedre i stand til at komme overens.

Rådgivningen er derfor en hjælp til selvhjælp, og det optimale er, at forældrene selv finder en løsning på deres problemer.

3. Forsøgsprojekt med tværfaglige møder i statsamtet

I Statsamtet Ribe er forældre som led i sagsbehandlingen forsøgsvis siden 2002 blevet tilbudt tværfaglige møder i statsamtet med både sagsbehandleren og den børnesagkyndige rådgiver sammen. Sagerne visiteres til sådanne forløb, når statsamtet skønner, at der har været et åbenbart behov for enten konfliktmægling eller traditionel børnesagkyndig rådgivning, eller hvor sagen er meget kompleks, og hvor forældrene ikke ønsker at gøre brug af statsamtets rådgivningstilbud eller ikke kan profitere heraf. Disse tværfaglige møder tilrettelægges af sagsbehandleren i samråd med den børnesagkyndige rådgiver for at sikre relevant sagsoplysning kombineret med rådgivning og vejledning med fokus på barnet. Forsøgsprojektet er evalueret i en rapport fra december 2004, der bl.a. konkluderer, at projektforsøget viser, at det tværfaglige møde skaber en ramme, som gør det muligt for jurist og børnesagkyndig at støtte forældrene i – på trods af et højt konfliktniveau – at indgå aftaler, der tager udgangspunkt i fastholdelse af barnets perspektiv.

4. Advokatmediation

Advokatmediation er en metode til konfliktløsning, der – som alternativ til en retssag – kan hjælpe parterne til at løse uenigheder om bl.a. familieforhold gennem samtale og forhandling.

Mediation er en forhandlingsproces mellem to eller flere parter, der bistås i processen af en upartisk mediatoradvokat. Parterne inspireres til selv at tage ansvar for løsningen af den opståede konflikt. Mediatoradvokaten har fokus på selve forhandlingsprocessen og dialogens fortsættelse og hjælper parterne til at lytte til hinandens ønsker, så der kan opnås et bedre grundlag for gensidig forståelse af parternes behov og interesser. Herved skabes der mulighed for, at konkrete løsninger identificeres. Mediatoradvokaten er procesledende, men ikke rådgivende. Mediatoradvokaten er velkendt med konfliktløsning i domstolens regi og kan oplyse parterne om, hvordan en sag i retten vil forløbe processuelt og tidsmæssigt. Mediatoradvokaten har tavshedspligt og arbejder fremadrettet sammen med parterne. Advokatmediationen foregår i et regi uafhængigt af den institution, der eventuelt senere skal træffe en afgørelse i sagen, hvis en forligsmæssig løsning ikke kan opnås. Parterne kan i dette forum finde en samlet løsning, selv hvor der skal tages stilling til forskelligartede problemstillinger. Dette er typisk tilfældet i forbindelse med en separations- eller skilsmisssag, hvor navnlig spørgsmåle om forældremyndighed, samvær, bidrag og bodeling kan forekomme.